

MØTEBOK FOR DOVRE FJELLSTYRE
MØTE 5. april 2017

SAK 12/2017
SAKSBEHANDLER: Kari Svendsgard

ARKIV:

HØRING AV VERNEFORSLAG – TIDLIGERE HJERKINN SKYTEFELT

SAKSPAPIRER

Sak 18/2013 Høring – vern av tidligere Hjerkinnskytefelt, oppstart av verneplanprosessen.

SAKSOPPLYSNINGER

Fylkesmannen i Oppland har sendt ut forslag om vern av tidligere Hjerkinnskytefelt etter naturmangfoldloven på høring. Saksdokumentene ligger ute på Fylkesmannen i Oppland sin nettside: <https://www.fylkesmannen.no/Oppland/Miljo-og-klima/Hjerkinnskytefelt---nettside-om-verneplanprosessen/>

Høringsforslaget omfatter to vernealternativer

Vernealternativ 1:

- **Utvidelse av Dovrefjell-Sunndalsfjella nasjonalpark** med ca. 159 km² i Lesja og Dovre kommuner.
- **Nytt Hjerkinnskapsvernområde** på ca. 18 km² i Dovre kommune.
- **En mindre utvidelse av Fokstugu landskapsvernområde** med ca. 0,65 km² i Lesja kommune.

Alternativ 1 innebærer også at to mindre områder i Fokstugu landskapsvernområde, på til sammen ca. 2,2 km², inngår i forslaget til utvidelse av nasjonalparken.

Vernealternativ 2:

- **Utvidelse av Dovrefjell-Sunndalsfjella nasjonalpark** med ca. 122 km² i Lesja og Dovre kommuner.
- **Nytt Snøheimvegen biotopvernområde** på ca. 6,8 km² i Dovre kommune.
- **Nytt Hjerkinnskapsvernområde** på ca. 49 km² i Lesja og Dovre kommuner.
- **En mindre utvidelse av Fokstugu landskapsvernområde** med ca. 0,37 km² i Lesja kommune.

Begge forslagene er en utvidelse av eksisterende Nasjonalpark og et nytt Landskapsvernområde. I alternativ 2 inngår i tillegg et biotopvernområde langs Snøheimvegen.

I alternativ 1 er alle veiene tilbakeført og NP grensa er dratt ut i likanten mot E6. LV området er her begrenset til området fra Geitberget, HFK sletta og Storranden fremst i Svånådalen.

I alternativ 2 består Vålåsjøhøvegen, vegen til Veslie og Snøheim. Landskapsvernområdet er her utvidet slik at ingen veier blir i NP.

MØTEBOK FOR DOVRE FJELLSTYRE

MØTE 5. april 2017

SAK 12/2017

ARKIV:

SAKSBEHANDLER: Kari Svendsgard

FORSLAG TIL UTTALE

Proessen har vært preget av at den grove skissen som ble bestemt for over 10 år siden med opphør av Hjerkinns skytefelt og tilbakeføring av dette til opprinnelig tilstand.

Det meste av arealene som nå skal vernes ligger i statsallmenning og har frem til i dag vært forvaltet etter fjelloven. Forsvaret har gjennom sin bruk og avtaler lagt føringer for bruken av området. Dagens bruk av området ville ha vært annerledes hvis det ikke hadde vært skytefelt. Vernet vil legge føringer for framtidig utnyttelse av bruksrettene. Fjellstyrenes forvaltning av området er grunnlaget for det som i dag fremstår som verneverdig. En forsvarlig arealforvaltning har vært ført av hensyn til villrein. Fjellstyrenes viktigste inntektskilde er nettopp villrein, som bidrar med verdiskapning på fjellarealene. Verneforskriftene legger etter vårt syn unødvendige føringer for fjellstyrenes aktivitet og medfører unødvendig ekstra arbeid for egen administrasjon og vernemyndigheten. Dette kunne vært forenklet i forskriftene. I forslaget til verneplan er det lagt vekt på at ett av verneformålene er å ta vare på et tilnærmet intakt høyfjellsøkosystem med bestander av villrein. For å oppfylle verneformålet kreves det at villreinstammen holdes på et bærekraftig antall. Forslaget til verneplan tar for seg trekkveger og barrierer. Tilrettelegging for utøvelse av villreinjakt, som er et viktig redskap innen villreinforvaltningen er fraværende.

I alternativ 2. er det foreslått biotopvernområde langs Snøheimvegen. Dette bør vernes som et landskapsvernområde og innlemmes som en del av Hjerkinns landskapsvernområde.

Høringen som er sendt ut er omfattende og uoversiktlig. Det høres på to forskjellige forslag, med og uten veier. Hadde en ventet til etter at veispørsmålet var avklart hadde verneforslaget vært mer konkret å forholde seg til uten så mange eventualiteter.

Generell uttale til forskriftene.

- Det må være en åpning i forskriftene for uttransport av syke/skadde dyr og mulighet for motorisert ferdsel ved funn av beitedyr etter 1. oktober for å ivareta dyrevelferden.
- **Datoer for ferdsel bør ikke stå i forskriftene men forankres i forvaltningsplan.** Forvaltningsplan skal rulleres, mens det er vanskeligere å endre på forskriftene. Villreins arealbruk endrer seg over tid og naturen er ikke statisk men i konstant endring. Det vil være behov for å justere både bruksområder og tider for å ivareta hensynet til ferdsel og verneformål. Dagens brukssone kan virke noe snever, og vil kunne føre til konsentrert bruk i ytterkant av et viktig vinterbeite areal. Også arealer utenfor verneforslaget burde ha vært med i vurderingene. Dette gjenspeiler utfordringene med verneplanen. Størstedelen av arealet er foreslått som en utvidelse for Dovrefjell Sunndalsfjella NP, mens alle vurderinger er gjort ut fra skytefeltet som utgjør et lite areal i den store sammenhengen. Den største barrieren for villreins bruk av skytefeltet ligger ikke i skytefeltet men på nordsiden. Dette er ikke tatt hensyn til i plan eller forslaget til endring av forskrift for nasjonalparken og med det så mister en helheten i vurderingen av arealet sett under ett.

MØTEBOK FOR DOVRE FJELLSTYRE

MØTE 5. april 2017

SAK 12/2017

ARKIV:

SAKSBEHANDLER: Kari Svendsgard

- Uttransport av felt elg og hjort med beltegående kjøretøy bør tillates etter søknad. Kan ikke se at dette er nevnt i utkast til forvaltningsplan. Dagens regler for nasjonalparken fører til at jakt på elg og hjort innenfor grensene er minimal. Spesielt området innover fra Grøndalen, Svånådalen og Grisungdalen har tilhold av elg og hjort under jakta. Etter første snøfall trekker det mye dyr innover på vierbeite. Med snøfattige vintre ser vi i Dovre at hjortebestanden i høgfjellet øker.
- Siden Moskusbestanden på Dovrefjell har store deler av leveområdet sitt innenfor området og er en av de enkeltfaktorene som genererer mest trafikk utover DNT hyttene synes det fortsatt som noe spesielt at dette ikke er nevnt i forvaltningsplanen og hva som kan være tiltak i forhold til verneformålet med området.

Forslaget til utvidelse av eksisterende nasjonalpark innebærer også en endring av eksisterende verneforskrift. Denne er ute på egen høring.

Spesielle høringstema tema

- Vesllie/Rolstadsetra. Området ligger innenfor Dovrefjell SA. Som et minimum bør seterkveene beholdes for å forenkle sanking av beitedyr. Arealene ligger innenfor statsallmenning der bruksrettene forvaltes etter fjelloven. Dovre fjellstyre behandlet i sak 15/2012 overtakelse av bygningsmassen i Vesllie. Dovre fjellstyre ønsker å overta bygningene Vesllie til bruk i forbindelse med ivaretagning av bruksrettene. Fjellstyret ser og behovet for at bygningene i avgrensede perioder kan nyttes av næringslivet i Dovre.

- Tilsynsbuer/oppsynsbuer: Fylkesmannen legger til grunn at det ikke er behov for nye buer i området, da dagens behov er dekt gjennom fjellstyrenes buer og private buer ved Grisungen. **Det er her viktig å presisere at det er langt flere som har bruksrett i området enn Jora Beitelag sine medlemmer.** Det har under forsvarets bruk av området vært ilagt begrensninger for beite med storfe. Hvis området kan tas i bruk for storfe igjen vil det være aktuelt og starte opp med fellesdrifter i området. Områdets betydning for beite er godt dokumentert i konsekvensutredningen for landbruk og i form av kulturminner og naturtyper. Fjelloven regulerer adgang til oppføring av slike buer. Det bør være adgang til dette i verneforskriftene. Fjellstyrets buer brukes også av SNO i deres arbeid innenfor verneområdene. Maribu har skiftet navn til Svånåbu.
- Snøheimvegen: Veien ligger i Dovrefjell statsallmenning, og vil ha stor betydning for utnyttelse av bruksretter og jakt/fiske. Bussregimet ivaretar i hovedsak behovet i forhold til turisttrafikk. Det

MØTEBOK FOR DOVRE FJELLSTYRE

MØTE 5. april 2017

SAK 12/2017

ARKIV:

SAKSBEHANDLER: Kari Svendsgard

vises liten forståelse til forvaltningen av villreinstammen og ivaretagelse av tilgangen til villreinjakt. I reinsjakt bør det opprettes en parkeringsplass for villreinjegere ved Svånålægeret med kjøring/parkering før klokka 07.00 om morgenen og etter klokka 19.00 om kvelden. Dette vil kunne gi en bedre spredning av jegerne som i dag er konsentrert ved Gardsenden/Nysetra. Det må være adgang til å bruke veien i forbindelse med beitebruk i området.

- Vålåsjøhøvegen: Bruken av veien bør reguleres gjennom egne vedtekter i et eventuelt veilag. Strekningen kan brukes i forbindelse med organiserte turer.
- Vålåsjøhøvegens ende ved Grisungen: Veien bør gå over på Buahønsiden. Det vil forenkle adkomsten ved sanking av beitedyr. Det vil kunne være transport behov til buene på andre siden av myra og det vil trolig være bedre med en fast vei enn kjørespor over osen.
- Ferdselsreguleringer:
 - Bruksområde: Vil dette området bli for lite og virke mot sin hensikt?
 - Indre området:
 - Organisert ferdsel: Organisert ferdsel kan styres og det kan stilles krav til utøverne. Ferdsele er styrbar. Tidsrom inn i forvaltningsplan.
 - Hundekjøring: Det kan være et behov for å regulere hundekjøring innenfor deler av nasjonalparken, spesielt under vårsesongen men ikke nødvendigvis innenfor planområdet. Sent i april og i mai forekommer det kjøring med hundspann inn i kalvingsområdene med utgangspunkt fra Sæterfjellet og Grønbakken, Oppdal. Ut fra Hjerkin er snøforholdene ofte for dårlige på våren. Fylkesmannen legger til grunn stilartene i Norges hundekjørerforbunds konkurranser som definisjon for hundekjøring. Det kan synes som at denne er i overkant i forhold til den gjennomsnittlige mann/kvinne som er på skitur med hund i området. En mer fornuftig definisjon kunne nok ha vært kjøring mer enn 3 hunder. Det er og usikkert om rekkevidden er vesentlig lenger enn en godt trent skiløper. Utfordringen med slike bestemmelser vil være håndheving og oppfølging. De vil være kjent for de som bor i området, men ukjent for tilreisende. Det er nok et større antall brukere av nasjonalparken som faller innenfor fylkesmannens nåværende definisjon enn hva som legges til grunn i utkastet til forvaltningsplan, men de bruker ikke planområdet.

Det er den systematiske ferdselen over tid som danner barrierer for villreinens trekk og det er i beste fall usikkert om fylkesmannens forslag ivaretar det.

Forslag: Kjøring med hundspann er forbudt i nasjonalparken etter 20. april/3. påskedag (som for transport med snøskuter). Hundspann kan for eksempel defineres som 3 eller flere hunder som drar slede eller pulk. Organisert kjøring tillates etter søknad og styres til områder der konflikten med villrein vil bli små.

- Sykling: Sykling bør tillates etter eksisterende vegnett.
- Åpningstider Snøheim: Vil tidligere åpningstider ivareta hensynet til annet dyreliv i området? Det hekker for eksempel havelle i Stridåtjønna, samt rovfugl som er vare på ferdsel i området. Ut fra ei helhetlig tenkning burde og stenging av andre DNT hytter i perioden 1. mai til 15. juni eller 1. juli vært vurdert.
- Einøvlingsveien: Behovet for veien er lite, men det bør være mulig å bruke kjøresporet ved uttransport av syke/skadde beitedyr og tilsyn med fjellstyret sin bu ved Einøvlingsvatnet.

MØTEBOK FOR DOVRE FJELLSTYRE
MØTE 5. april 2017

SAK 12/2017

ARKIV:

SAKSBEHANDLER: Kari Svendsgard

-
- Einøvlingsdammen: Det er lite fisket i dammen og mest små røye, men innimellom kan det tas større fisk. Ved fjerning av dammen vil området bli lite attraktivt i lang tid fremover. Dovre fjellstyre har ett naust i tilknytning til Einøvlingsbua, dette må ved nedtapping av dammen flyttes.
 - Trekk framfor Kolla: For å sikre villreins bruk av trekket bør ferdsel reguleres på ettersommeren/høsten. Den største utfordringen for villrein er kryssing av Stroplsjødalen, noe som det ikke er tatt hensyn til i denne planen.

Grenser for verneområdene.

- Ut fra hensyn til utnyttelse av bruksrett er alternativ 2 å foretrekke. Veiene har vært der i en årrekke og bruken av området har vært ut fra veiene. Fjerning av veisystemet vil føre til en stor omlegging for beitebruken som er i området i dag, samt framtidig bruk. Snøhetta vil ha stor tiltrekningskraft uavhengig av om det er vei eller ikke. Antall personer som kommer inn til Snøheim vil bli sterkt redusert hvis veien fjernes, men vil nok fortsatt være stor nok til å hindre villreintrekk.
- Dersom alternativ 1 blir valgt, eller Vålåsjøhøvegen fjernes, bør den gamle adkomstvegen fra Gardsenden/Nysetra til grisungen opprustes til en farbar traktorveg som et avbøtende tiltak.

VEDTAK

Vedtaket er enstemmig.

Vedtaket kan i henhold til forvaltningslovens § 28. påklages av alle med rettslig klageinteresse. Klagen må framsettes skriftlig og begrunnes. Den sendes Lesja fjellstyre, 2665 Lesja innen 3 uker fra kunngjøring av vedtaket.

Dombås, 6. april 2017

Fjelloppsyn/Daglig leder

Kari Svendsgard

Kopi: Statskog SF

Dovre kommune